

CN PAC

Centrul Național de Prevenire
a Abuzului față de Copii

Organizația Internațională a Muncii
Programul Internațional pentru
Eliminarea Muncii Copilului

Copii mici cu griji mari

Broșură pentru părinți despre munca copilului în Moldova

Chișinău, 2007

Copyright © Organizația Internațională a Muncii 2007

Publicațiile Organizației Internaționale a Muncii se bucură de drepturi de autor, conform Protocolului 2 al Convenției Universale privind Drepturile de Autor

*Coordonator editorial Haraz Svetlana
Publicat în Republica Moldova*

Finanțarea pentru elaborarea acestei broșuri a fost oferită de Departamentul Muncii al Statelor Unite ale Americii (USDOL) și Guvernul Republicii Federale Germania. Ea nu reflectă neapărat opiniile și politica USDOL și a Guvernului german, iar menționarea denumirilor de mărci, produse comerciale sau organizații nu implică aprobarea lor de către Guvernele american și german.

„Exploatarea minorilor, folosirea lor în activități care le-ar dăuna sănătății, moralității sau care le-ar pune în pericol viața ori dezvoltarea normală sînt interzise”

Constituția Republicii Moldova, art. 50, 1994.

Atunci cînd copiii își ajută părinții, ei deprind diferite abilități utile pentru viitor. Responsabilitatea cea mai mare a părinților este să-și pregătească copiii pentru viața de adult, iar ajutorul în familie poate contribui la aceasta.

Totuși,

- Copiii nu trebuie să fie expuși la substanțe periculoase / să folosească instrumente periculoase / să fie implicați în procese de producere, care le-ar pune în pericol sănătatea;
- Copiii trebuie să aibă timp pentru școală, pregătirea temelor, distracție cu prietenii și odihnă;
- Părinții trebuie să fie atenți ca copiii lor să nu fie implicați în activități ilicite, care le-ar prejudicia dezvoltarea morală și spirituală.

În Moldova, utilizarea copiilor în munci precum: spălatul mașinilor, în tutunărie, colectarea de deșeuri, cerșetorie și în prostituție, este sancționată!

CE ESTE MUNCA COPILULUI?

Munca copilului¹ este orice activitate economică, desfășurată de copil, care-l privează de copilărie, de potențialul și demnitatea sa și care îi dăunează dezvoltării fizice, psihologice și morale.

În Moldova, munca copilului include mai ales:

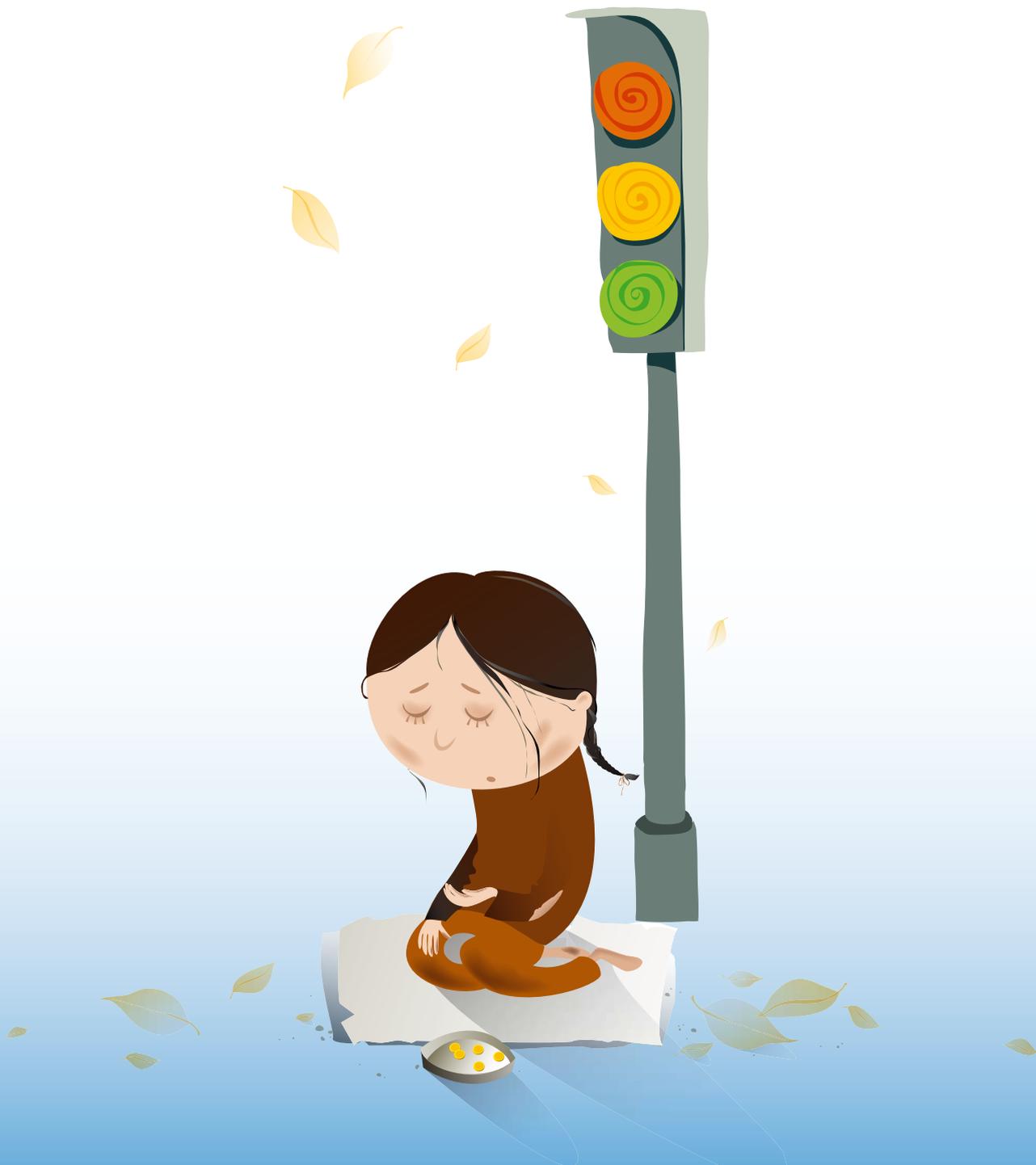
- a) utilizarea copiilor în muncile agricole cu echipament periculos, pesticide dăunătoare, greutăți mari și în munci care sînt efectuate în poziții incomode;
- b) utilizarea copiilor în industria de construcții, la lucrări la înălțime, cu încărcături mari, cu substanțe dăunătoare, în poziții incomode;
- c) utilizarea copiilor la munci în stradă, cerșit, vânzarea de lucruri mici, prostituție și activități criminale;
- d) vânzarea și traficul de copii pentru exploatare sexuală și prin muncă fie în Moldova, fie în afara țării.

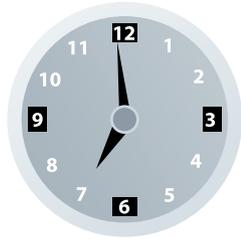
Țineți minte:

1. *Copiii nu-și pot concentra atenția la fel ca adulții. În consecință, aceleași sarcini pot prezenta pentru copii un risc mai mare de accidentare decît pentru adulți, din cauza greșelilor pe care copiii ar putea să le facă. De asemenea, cu cît mai de durată este timpul de muncă, cu atît mai probabil este ca copilul să se accidenteze.*
2. *Unele consecințe ale expunerii copiilor la anumite substanțe nu pot fi observate imediat, ci cu mulți ani mai tîrziu. Spre exemplu, praful inhalat poate provoca o boală respiratorie doar după 10 ani.*

Chiar dacă posibilitatea de accidentare este foarte mică, nu merită să riscați. Părinții copiilor răniți, regretă mult că și-au impus copiii să muncească.

¹ Conform Convenției ILO 138, ratificată de Parlamentul R Moldova la 15 iunie, 1999

ADEVĂR ȘI MIT DESPRE MUNCA COPILULUI

<i>Fiind părinte, puteți crede că...</i>	<i>De fapt...</i>
<i>Munca copilului contribuie la educarea copilului</i>	<p>Participarea copiilor în anumite activități care au durată limitată, corespund capacităților lor și nu le prejudiciază dezvoltarea, este pozitivă; dar, muncind acum, copilul va deprinde doar o abilitate și nu va cunoaște multe alte deprinderi necesare pentru a se adapta la cererea pieții muncii în viitor. Școala este cel mai potrivit loc de pregătire a copiilor pentru viața de adult.</p>
<i>Muncile efectuate de copil acasă, nu pot fi considerate munca copilului</i>	<p>Muncile efectuate de copil acasă pot fi considerate munca copilului. Deseori, părinților li se pare că știu cum să-și protejeze copiii în timpul lucrului. Experiența demonstrează, însă, că multe accidente au loc anume la domiciliu. Educarea copilului este cea mai sigură cale de a scăpa familia de sărăcie.</p>
<i>„Eu am lucrat de mic, de ce n-ar lucra și copilul meu?”</i>	<p>Copiii Dvoastră merită să aibă șansele pe care Dvoastră poate că nu le-ați avut. De asemenea, piața muncii s-a schimbat mult pe parcursul ultimilor 20 de ani și atunci când va intra în lumea muncii, copilul va avea nevoie de anumite abilități, de care Dvoastră nu ați avut nevoie la momentul când ați început să munciți.</p>
<i>Nu există altă soluție, când ești sărac</i>	<p>Implicarea copiilor în munca copilului pentru asigurarea unei bucăți de pâine astăzi, pune în pericol mare capacitatea copilului de a câștiga un venit în viitor. În situații grele, statul este responsabil de a asigura copiilor dezavantajați sprijinul necesar și accesul la școală.</p>

MUNCA COPILULUI ESTE INTERZISĂ ÎN MOLDOVA

Potrivit Legii învățămîntului, 1995

„durata învățămîntului general obligatoriu este de 9 ani. Frecventarea obligatorie a școlii încetează la sfîrșitul anului de învățămînt în care elevul atinge vîrsta de 16 ani”, vîrstă care în Republica Moldova constituie vîrsta minimă de angajare. Vîrsta minimă de încadrare în muncă este stabilită în art. 46 aliniatele (2), (3) și (4) din Codul Muncii²:

“Persoana fizică dobîndește capacitate de muncă la împlinirea vîrstei de 16 ani; persoana fizică poate încheia un contract individual de muncă și la împlinirea vîrstei de 15 ani, cu acordul scris al părinților sau al reprezentanților legali, dacă, în consecință, nu îi vor fi periclitate sănătatea, dezvoltarea, instruirea și pre-

gătirea profesională; se interzice încadrarea în muncă, a persoanelor în vîrstă de pînă la 15 ani,...”

Angajatorii sînt obligați să adapteze numărul de ore de lucru la vîrsta copilului. Copiii de 15-16 ani pot lucra pînă la 24 de ore pe săptămînă. Copii de 17 ani au voie să lucreze maximum 35 ore pe săptămînă (*Codul Muncii, art. 96, 100 și 254*).

Este interzisă implicarea în munci de noapte și atragerea la muncă suplimentară a copiilor care nu au atins vîrsta de 18 ani (*Codul Muncii, art. 103, alin. 5*).

Codul Muncii mai prevede interzicerea angajării copiilor la: a) lucrări în condiții grele de muncă, vătămătoare și periculoase; b) lucrări subterane; c) lucrări care pot să aducă prejudiciu sănătății sau integrității morale a copiilor (jocurile de noroc, lucrul în localurile de noapte, producerea, transportarea și comercializarea băuturilor alcoolice, articolelor din tutun, preparatelor narcotice și toxice).

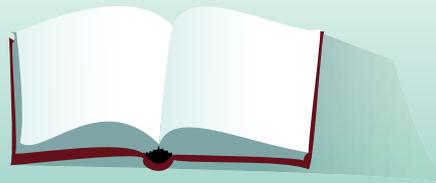
Încălcarile legislației muncii în cazurile minorilor sînt sancționate cu amenzi de pînă la 20-250 unități convenționale (1 unitate convențională este echivalentă cu 20 lei moldovenești sau 1.5 dolari SUA).

² Codul Muncii din 28 martie, 2003.

INSTITUȚII CARE AR PUTEA
OFERI AJUTOR COPILULUI DVOASTRĂ,
ASTFEL CA EL/EA
SĂ MEARGĂ LA ȘCOALĂ:

*Ministerul Educației și Tineretului,
Departamentele Municipale și Raionale de
Educație, orice școală sau liceu din
apropierea locului de trai*

Design și ilustrații Violeta Dabija
Producere Casa Imago

Copii mici cu griji mari : Broșură pentru părinți despre munca copilului în Moldova /
Centrul Naț. de Prevenire a Abuzului față de Copii; coord. ed. : Svetlana Haraz. – Ed. a 2-a. – Ch. : “Casa Imago” SRL, 2007. – 8 p.

ISBN 978-9975-9845-7-7

8000 ex.

331.526-053.2

C 71